Валюта рыногу

(2017-жылдын ноябрь айы)

Отчеттук ай ичинде валюта рыногунда АКШ долларынын алмашуу курсу жыл башынан тартып бир АКШ доллар үчүн 69,2301 сомдон 69,7399 сомго чейин 0,7 пайызга жогорулаган. Рыноктун катышуучулары тарабынан валюта сунушунун колдоого алынышы негизинен, банктардын конвертациялык операцияларынын натыйжасында алынган АКШ доллар эсебинен, депозиттерге каражаттарды жайгаштыруудан, нак эмес акчага айландыруудан, ошондой эле чет өлкө валютасын сатып алуудан улам жүзөгө ашырылган.

Отчеттук мезгил ичинде банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү 59,4 млн АКШ долларына чейин өскөн, бул өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнөн 48,0 пайызга көп. Отчеттук мезгил ичинде Улуттук банк АКШ доллар курсунун кескин өзгөрүүлөрүн текшилөө максатында 42,7 млн АКШ доллар суммасында чет өлкө валютасын сатуу боюнча интервенцияларды жүргүзгөн.

Чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын чогуу алгандагы көлөмү 66,8 млрд сомду түзгөн, бул өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырмалуу 8,1 пайызга көп. Буга коммерциялык банктардын нак операцияларынын көлөмүнүн 5,6 млрд сомго (+33,2 пайыз) чейин жана алмашуу бюролорунун нак операцияларынын – 35,6 млрд сомго (+22,1 пайызга) өсүшү себеп болгон. Коммерциялык банктардын нак эмес операцияларынын көлөмү тескерисинче 25,6 млрд сомго чейин (ай ичинде -9,9 пайызга) төмөндөгөн.

Ошентип, байкоого алынып жаткан мезгилдин жыйынтыгында чет өлкө валютасында ишке ашырылган операциялардын түзүмү төмөнкүчө калыптанган: алмашуу бюролорунун нак операциялары 53,2 пайызды (+6,1 п.п.), коммерциялык банктардын нак операциялары 38,4 пайыз (-7,7 п.п.) жана коммерциялык банктардын нак эмес операциялары – 8,4 пайыз (+1,6 п.п.) болгон.

Өтүп жаткан ай ичинде бардык валюталарда операциялар көлөмүнүн өсүшү байкалган: алсак, евродо – 14,6 пайызга, АКШ долларында 8,2 пайызга, орус рублинде – 7,8 пайызга, казак теңгесинде – 6,2 пайызга.

Мындан улам, операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүдөй бөлүштүрүлгөн: АКШ долларында операциялардын салыштырма салмагы 58,0 пайызды (+0,04 п.п.), орус рублинде операциялар үлүшү 38,9 пайызды (-0,1 п.п.), евродо операциялар үлүшү – 1,9 пайызды (+0,1 п.п.), казак теңгесинде – 1,2 пайызды түзгөн.

Байкоого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларын ишке ашырган эмес.

1-график. Коммерциялык банктарда нак эмес АКШ долларынын таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн АКШ долларында)

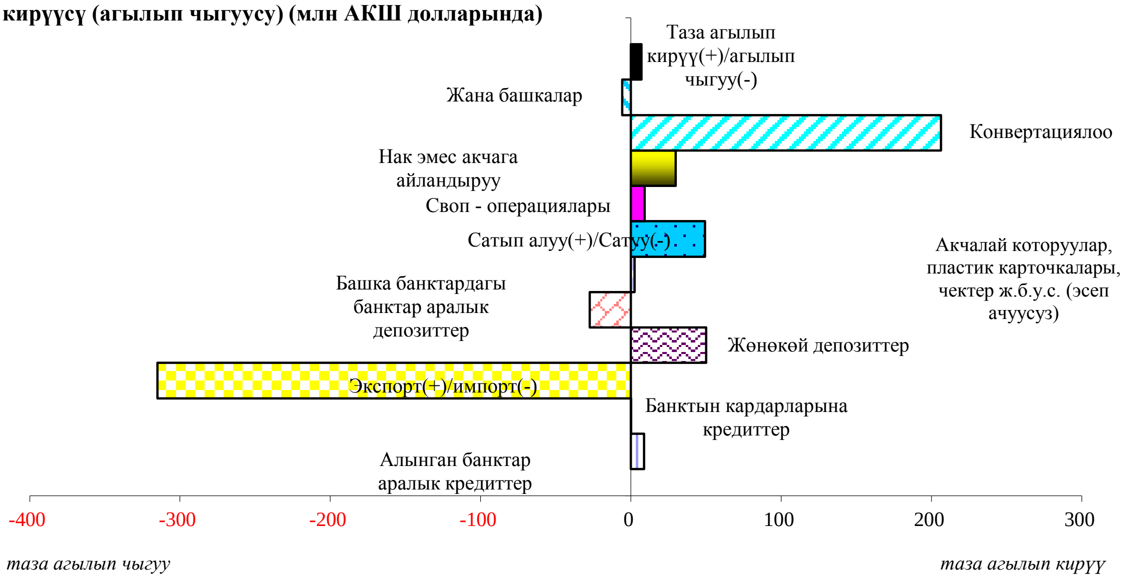

2-график. Банктар аралык валюта тооруктарында АКШ доллар курсунун динамикасы

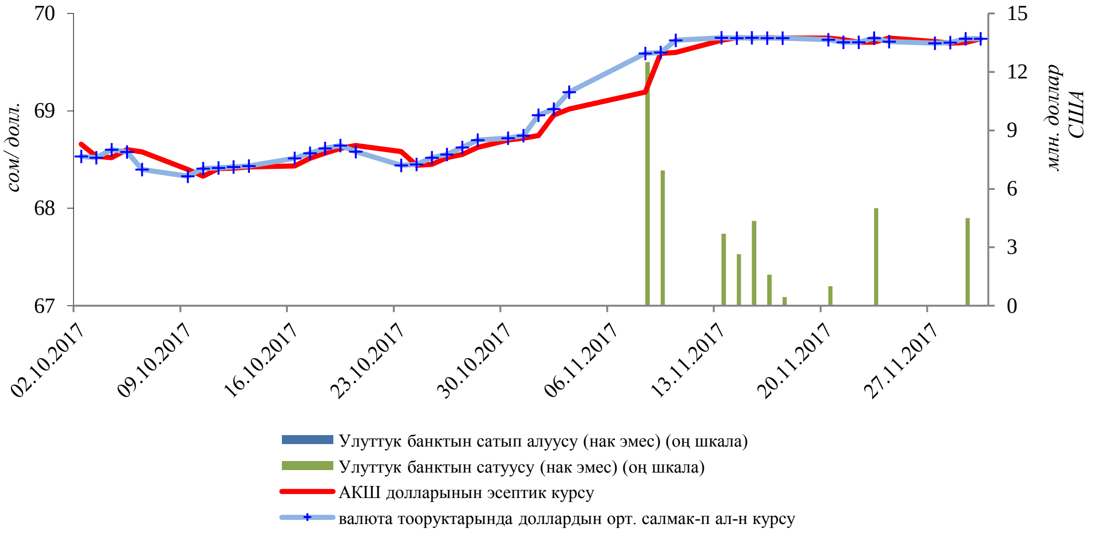

3-график. Коммерциялык банктарда нак эмес жана нак долларынын сатуу курстарынын динамикасы

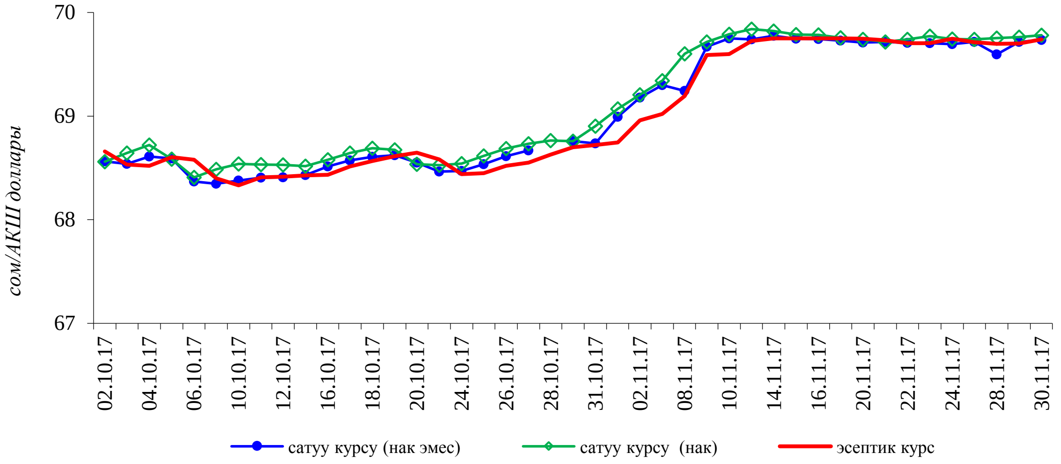

4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ доллар курсунун динамикасы

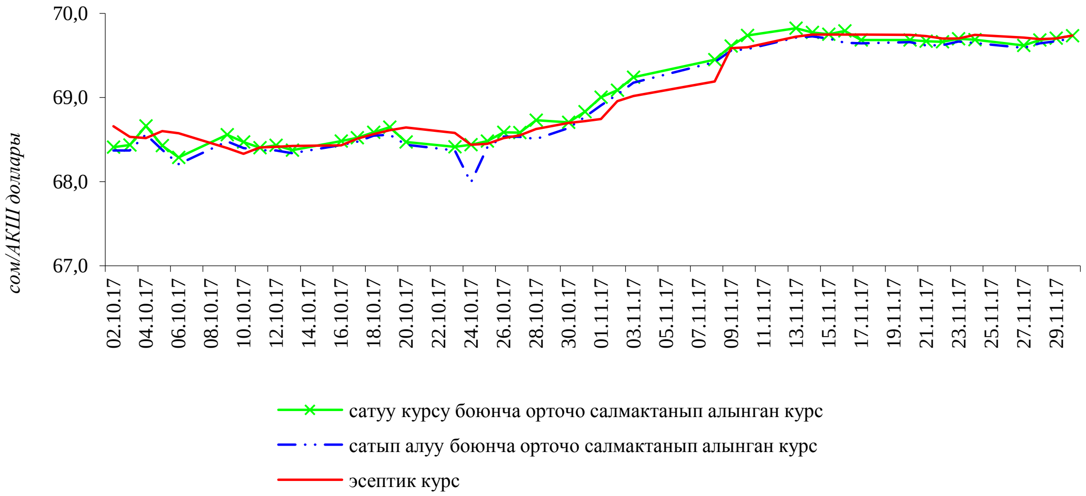

5-график. Алмашуу бюролорунда негизги валютар курсунун, алмашуу бюролорунда жана дүйнөлүк рынокторунда АКШ доллар курсунун өзгөрүү арымдарынын динамикасы

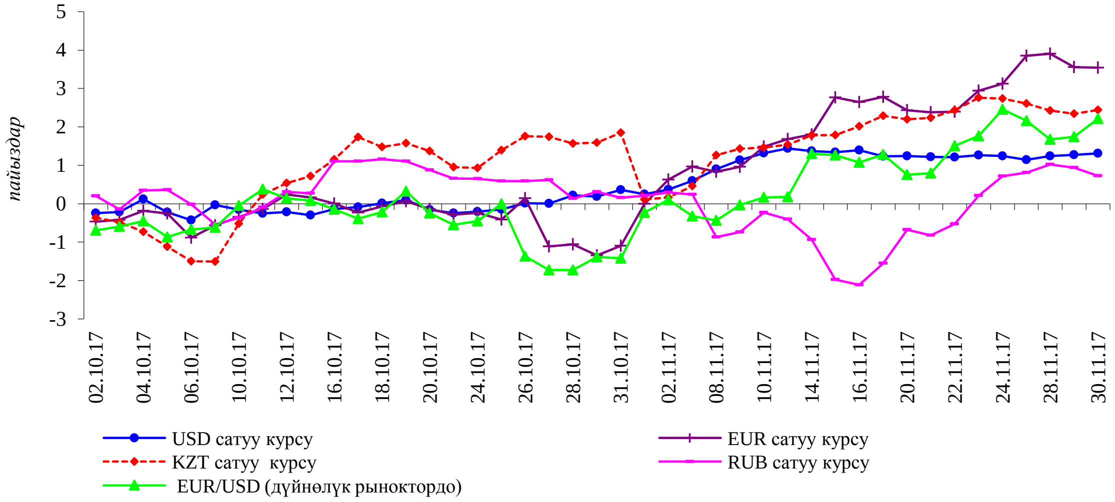

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сом)

миң сом

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес		Комм. банктардын накталай		Алмаштыруу бюролордун накталай операциялары	
			Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)
2016	11	34 313,4	4 179,0	12,2	17 218,0	50,2	12 916,3	37,6
	12	34 447,2	3 348,7	9,7	18 829,0	54,7	12 269,5	35,6
2017	01	30 124,9	4 716,7	15,7	14 345,3	47,6	11 062,9	36,7
	02	28 407,2	2 906,1	10,2	14 907,4	52,5	10 593,7	37,3
	03	38 033,4	3 370,5	8,9	19 541,2	51,4	15 121,7	39,8
	04	35 522,7	3 911,6	11,0	18 998,5	53,5	12 612,6	35,5
	05	40 313,7	3 129,4	7,7	21 173,7	52,5	16 010,6	39,7
	06	38 576,2	2 914,2	7,6	22 379,7	58,0	13 282,4	34,4
	07	44 359,4	5 995,3	13,5	23 635,7	53,3	14 728,4	33,2
	08	64 314,9	3 613,0	5,6	26 399,3	41,0	34 302,6	53,3
	09	58 537,3	4 429,9	7,6	25 265,2	43,2	28 842,2	49,3
	10	61 742,6	4 202,7	6,8	28 424,6	46,0	29 115,4	47,2
	11	66 769,6	5 599,9	8,4	25 619,5	38,4	35 550,2	53,2

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Жана башкалар	
		көлөм	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
2016	11	34 313,4	21 600,1	62,9	896,8	2,6	10 984,6	32,0	818,1	2,4	13,7	0,0
	12	34 447,2	20 983,3	60,9	818,2	2,4	11 918,4	34,6	713,5	2,1	13,7	0,0
2017	01	30 124,9	19 473,2	64,6	839,1	2,8	9 233,9	30,7	567,1	1,9	11,6	0,0
	02	28 407,2	17 028,7	59,9	844,8	3,0	9 926,5	34,9	596,7	2,1	10,4	0,0
	03	38 033,4	21 831,5	57,4	1 261,5	3,3	14 242,5	37,4	687,9	1,8	10,0	0,0
	04	35 522,7	21 324,3	60,0	830,4	2,3	12 692,8	35,7	665,2	1,9	10,0	0,0
	05	40 313,7	22 297,3	55,3	842,9	2,1	16 455,8	40,8	707,8	1,8	9,9	0,0
	06	38 576,2	22 251,5	57,7	851,9	2,2	14 723,5	38,2	733,1	1,9	16,2	0,0
	07	44 359,4	26 652,0	60,1	1 057,8	2,4	15 803,5	35,6	828,1	1,9	17,9	0,0
	08	64 314,9	35 304,3	54,9	1 105,1	1,7	27 068,7	42,1	822,8	1,3	13,9	0,0
	09	58 537,3	32 785,7	56,0	1 266,6	2,2	23 757,1	40,6	711,3	1,2	16,7	0,0
	10	61 742,6	35 766,2	57,9	1 109,5	1,8	24 103,0	39,0	748,4	1,2	15,5	0,0
	11	66 769,6	38 703,1	58,0	1 271,7	1,9	25 979,5	38,9	794,5	1,2	20,8	0,0

3-таблица. Четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2016	11	69,1565	73,2575	1,0648	0,2033	0,7%	-2,2%	-2,4%	-1,4%
	12	69,2301	72,8439	1,1413	0,2079	0,1%	-0,6%	7,2%	2,3%
2017	01	69,1338	73,9386	1,1491	0,2121	-0,1%	1,5%	0,7%	2,0%
	02	69,1298	73,1324	1,1932	0,2213	0,0%	-1,1%	3,8%	4,3%
	03	68,6069	73,6358	1,2169	0,2179	-0,8%	0,7%	2,0%	-1,5%
	04	67,5000	73,5818	1,1845	0,2147	-1,6%	-0,1%	-2,7%	-1,5%
	05	68,0492	75,8068	1,2041	0,2189	0,8%	3,0%	1,7%	2,0%
	06	69,1367	78,9956	1,1701	0,2151	1,6%	4,2%	-2,8%	-1,7%
	07	68,6500	80,3617	1,1529	0,2103	-0,7%	1,7%	-1,5%	-2,2%
	08	68,6880	82,0513	1,1695	0,2052	0,1%	2,1%	1,4%	-2,4%
	09	68,6585	80,9518	1,1834	0,2012	0,0%	-1,3%	1,2%	-1,9%
	10	68,7200	79,9282	1,1875	0,2057	0,1%	-1,3%	0,3%	2,2%
	11	69,7399	82,7987	1,1956	0,2101	1,5%	3,6%	0,7%	2,1%

4-таблица. Алмашуу бюролорунда четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо				Бир ай ичинде валюталарды сатуу			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2016	11	0,1%	0,8%	0,8%	1,9%	0,1%	0,3%	0,3%	0,2%	0,7%	-1,9%	-2,4%	-0,7%
	12	0,1%	0,5%	0,3%	0,8%	0,0%	0,2%	0,4%	0,2%	0,0%	-1,1%	7,3%	2,5%
2017	01	0,1%	0,4%	0,3%	0,8%	0,1%	0,3%	0,3%	0,1%	0,0%	1,8%	1,4%	1,4%
	02	0,2%	0,4%	0,3%	0,8%	0,0%	0,2%	0,4%	0,2%	0,0%	-0,9%	3,2%	4,5%
	03	0,1%	0,4%	0,2%	0,8%	0,1%	0,3%	0,2%	0,1%	-0,9%	0,1%	2,1%	-1,4%
	04	0,2%	0,4%	0,2%	0,8%	0,1%	0,3%	0,2%	0,1%	-1,2%	0,5%	-2,5%	-1,1%
	05	0,2%	0,5%	0,2%	0,8%	0,1%	0,2%	0,4%	0,2%	0,5%	3,1%	1,1%	1,2%
	06	0,1%	0,5%	0,2%	0,8%	0,1%	0,2%	0,3%	0,2%	1,7%	4,1%	-2,6%	-1,5%
	07	0,2%	0,4%	0,3%	0,8%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	-0,7%	1,4%	-1,9%	-2,4%
	08	0,1%	0,6%	0,1%	0,8%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	-0,1%	2,0%	1,6%	-1,8%
	09	0,1%	0,3%	0,1%	0,8%	0,1%	0,3%	0,4%	0,1%	-0,1%	-1,1%	1,2%	-2,0%
	10	0,1%	0,4%	0,1%	0,8%	0,1%	0,2%	0,1%	0,2%	0,4%	-1,1%	0,2%	1,8%
	11	0,1%	0,4%	0,1%	0,7%	0,1%	0,1%	0,3%	0,1%	1,3%	3,5%	0,7%	2,4%